

**Delbetänkande Distribution av radio och tv i det nya
medielandskapet (SOU 2025:116)**

(Ku2025/01252)

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får härmed lämna följande synpunkter.

Fakultetsnämnden har inga synpunkter på utformningen av de lagförslag som lämnas i betänkandet. Som utvecklas i det följande kan det dock ifrågasättas om förslaget till lag om framhävande av medietjänster av allmänintresse kan antas tillgodose de syften som anges ligga till grund för regleringen.

I betänkandet framhålls att regler om framhävande av innehåll av allmänintresse är tillåtna enligt artikel 7a AV-direktivet, men att sådana skyldigheter endast bör införas om det är nödvändigt för att uppnå mål av allmänintresse (s. 216). I detta får anses ligga att en reglering måste vara utformad på ett sådant sätt att den har förutsättningar att tillgodose ett identifierat behov och att det allmänintresse som motiverar regleringen står i rimlig proportion till det intrång för enskilda som den innebär.

I sin bedömning av behovet av reglering hänvisar utredningen främst till medielandskapets globalisering och digitalisering (avsnitt 11.3). Utmaningarna anges bland annat bestå i svårigheterna med att hitta sakligt och opartiskt utbud samtidigt som det finns en uppenbar risk för snabb spridning av desinformation. Vidare nämns att många mediedistributörer är globala och att deras prioriteringar inte utgår från allmänhetens intresse utan från de egna affärsmodellerna, vilket påverkar publikens valmöjligheter eftersom många aktörer betalar för att synas och framhävas på olika ytor. Enligt utredningen bidrar även det skärpta säkerhetsläget, och betydelsen av oberoende medier ur den aspekten, ytterligare till behovet av att tittare och lyssnare enkelt kan hitta och ta del av innehåll av allmänintresse även i en onlinemiljö.

Utan att ifrågasätta denna beskrivning, framstår det som oklart hur den föreslagna regleringen på något meningsfullt sätt ska kunna bidra till att göra det lättare för användare att hitta innehåll av allmänintresse.

För det första omfattar den föreslagna regleringen endast vissa aktörer, vilka beskrivs som leverantörer av användargränssnitt som ger åtkomst till medietjänster. Enligt utredningen avses främst sådana gränssnitt som finns i smart-tv-apparater, smarta högtalare, set-top-boxar eller i bilar (s. 231). Regleringen träffar däremot inte söktjänster, sociala medier eller andra typer av videodelningsplattformar. Det saknas en kartläggning och analys av om de leverantörer som ska omfattas av den föreslagna regleringen i praktiken bidrar till de problem som föranleder förslaget, till exempel genom spridning av osakligt innehåll och desinformation.

För det andra begränsas den föreslagna lagens tillämpningsområde väsentligt genom den så kallade ursprungslandsprincipen (s. 236 f.). Regleringen kommer alltså endast att omfatta sådana leverantörer som är etablerade i Sverige. De leverantörer som enligt utredningen klart kan identifieras som företag som kommer att omfattas av bestämmelserna är svenska tv-operatörer som tillhandahåller andras programutbud till konsumenter (s. 253). Det rör sig därmed om ett högst begränsat tillämpningsområde. De svenska tv-operatörer som enligt förslaget ska åläggas en skyldighet att framhäva medietjänster av allmänintresse framstår inte heller som sådana aktörer som typiskt sett bidrar till svårigheterna att hitta sakligt och opartiskt medieutbud – men någon kartläggning eller analys av om så är fallet saknas som nyss nämnts.

Sammantaget framstår det som svårt att nå slutsatsen att den föreslagna regleringen kommer att få någon betydelsefull inverkan på de problem som utredningen har identifierat i medielandskapet. Samtidigt pekar utredningen på att den föreslagna regleringen inte är oproblematisk, eftersom krav på att framhäva visst innehåll kan utgöra ett konkurrensproblem genom att de medietjänster som omfattas får en oproportionerlig fördel i förhållande till andra medietjänster (s. 223). Vidare innebär regleringen att de företag som omfattas av skyldigheten att framhäva visst innehåll begränsas i friheten att självständigt utforma användargränssnitt och därtill kan behöva vidta tekniska åtgärder för att uppfylla kraven (s. 254). Mot denna bakgrund kan den föreslagna regleringen varken anses vara lämplig eller proportionerlig, med hänsyn till de ändamål som den är avsedd att tillgodose.

För det fall regeringen ändå väljer att gå vidare med förslaget kan det noteras att det i utredningen saknas en analys av hur den föreslagna lagen förhåller sig till grundläggande fri- och rättigheter. Utredningen bör kompletteras med en sådan analys om den ska ligga till grund för lagstiftning.

UPPSALA
UNIVERSITET

REMISSYTTRANDE

3 (3)

2026-05-05

JURFAK 2026/12

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av universitetslektor Mikael Ruotsi. Yttrandet har på delegation avgivits av fakultetens dekanus, professor Anna Singer.

Anna Singer